

ZVONEK I

DUBEN 2006

ZPRAVODAJ WALDORFSKÝCH TŘÍD PŘI MŠ NERUDOVA

Fantazie je mnohem důležitější než vědomosti.

Albert Einstein

Co se děje ve třídách?

Jana Erhartová, Marie Fídrová, Petra Jungwirthová, Alena Cvachová - třídní učitelky

Skřítkci

Před necelými dvěma lety jsem začala pracovat v této třídě. Za pomoci rodičů byly tyto prostory upraveny - pilně se šilo, barvilo, malovalo ... Třída se zaplnila dřevěnými hračkami a přírodním materiálem. Děti se velmi dobře zadaptovaly, neboť se většinou znaly. Prostory jim nebyly cizí, protože mamky a tatkové „vytvářeli“ třídu společně s dětmi.

Pro mne byly začátky poměrně náročné - „začít jakoby první“. Budu mít za sebou druhý školní rok; v porovnání s prvním je tento rok o mnoho lepší, trochu jednodušší. S dětmi se už známe, lépe jsme se sežily, rituály, tvořivé činnosti a slavnosti se staly součástí našich dnů, týdnů, měsíců ...

Co je u nás nového?

Pro měsíci stonání jsem se vrátila ke svým skřítkům. Naše království ovládá „žízalová a fotbalová mánie“. Samy děti si kreslí plán hry a vymýšlejí další varianty. I některé malé děti (4 - 5 let) už umí psát číslice od jedné do deseti. Odkoukaly to od svých starších kamarádů. Někteří předškoláci dokonce znají a píší číslice až do dvou set (já jsem je to ale neučila).

Když jdeme ven, vítězí fotbalový míč. Malí, velcí, kluci i holky hrají fotbal. Malé děti si rády hrají s kuličkovou dráhou anebo na pískovišti, kde s oblibou přesívají písek.

Co jsme dělaly a děláme?

V této době u nás vládne jarní, předvelikonoční atmosféra. Povídáme si o jaru, jarních květinách, o semínkách, o Velikonocích. K modré barvě jsme přidaly žlutou a vykouzlily zelenou jarní barvu. Pekly jsme preclíky, dělaly „ovocný špíz“ z jablka, banánu, ananasu, jahody, hroznového vína. Děti to moc bavilo a ovoce, vlastnoručně připravené, jim chutnalo. Všechno se snědlo.

Modelovaly jsme paprsek sluníčka a sedmikrásku. Vytvořily jsme Mořenu ze sena, pak jsme ji oblékly a namalovaly jí obličej. S Mořenou jsme se, společně s rodiči, rozloučili v pátek 7. dubna. Definitivně jsme snad vynesli zimu, nemoci, zlé chmury a přivítali jaro. Děti ozdobily větvičku brýzy „Létéčko“ mašlemi a vajíčky. Každé dítě si přineslo misticčku na osení. Zasely jsme semínka a každý den pozorujeme, co všechno už vyrostlo.

Četly jsme pohádku O semínku, O sněženke, hrajeme pohádku O sedmikrásce. Malujeme a zdobíme vajíčka a učíme se velikonoční říkadla.

Co nás čeká?

22. 4.: Lucinka Votavová (5. narozeniny)

24. 4.: Divadlo „O zlé koze“, v 1. třídě v 10:30 hodin, asi 30 Kč

25. 4.: Společné fotografování

30. 4.: Honzík Štěpán (4. narozeniny)

Sněženka

Kdyby se dívanka jmenovala Sněženka, měla by tvářičky bělouňké jak sníh. Jak jsi bílá, něžná, Sněženko má sněžná! Inu, jak bych byla jiná než-li bílá, když jsem se tak blízko sněhu včera narodila.

Jan Čarek

Závěrem chci poděkovat paní ředitelce Elišce za její ochotu a otevřenost, všem rodičům, kteří mi pomáhají a paní uklízečce Monice, která mi také moc pomáhá.

Díky.

„Teta“ Jana

SLOVO ÚVODEM

Milí přátelé,

právě držíte v rukou první číslo našeho zbrusu nového mateřinkového zpravodaje ZVONEK. Jeho hlavním cílem je informovat vás o dění ve waldorfských třídách při MŠ Nerudova, poskytnout prostor k vyjádření vašich názorů, podnětů a připomínek, a tím přispět ke zlepšení naší vzájemné komunikace.

Na jeho stránkách naleznete povídání o tom, co naše děti ve škole prožívají, jaké aktivity probíhají ve vaší třídě, a rovněž se můžete nechat inspirovat děním ve třídách ostatních. Mímoto se dozvíte, v čem a jak byste mohli pomoci, jakých akcí se zúčastnit a vždy několik novinek o chystané 1. waldorfské třídě při ZŠ v Hluboké nad Vltavou. Na závěr se společně zamyslíme nad vybraným tématem, v tomto čísle nad blízcími se Velikonocemi.

Prosíme, zasilejte nám své nápady, rady, oblas, témata, která vás zajímají, a cokoli dalšího, o co byste se chtěli s ostatními podělit.

Rádi bychom, aby ZVONEK přispěl k vytvoření jistého společenství - lidí, kteří se znají, spolupracují a pomáhají vytvořit našim dětem co nejlepší prostředí a podmínky pro jejich zdárný růst a vývoj. Myslíme si, že právě tímto jím, a také sami sobě, můžeme dát velikánský dar a společně v sobě objevovat skryté schopnosti. Tak se navzájem obohatíme o zážitky, jež nás budou doprovázet na další cestě našimi životy.

Doufáme, že se vám bude zpravodaj líbit, přijmete jej za svůj a budete se pokaždé těšit na nové číslo.

S pozdravem a přáním krásných Velikonoc

Petra Klee, Eva Jírovcová

Co se děje ve třídách? (pokračování článku ze str. 1)

Jana Erhartová, Marie Fidrová, Petra Jungwirthová, Alena Cvachová - třídní učitelky

Zaujala vás
waldorfská pedagogika?
Chcete se
dozvědět více?

Navštivte naše webové stránky
www.waldorfb.cz
nebo nás kontaktujte na adrese
info@waldorfb.cz,
případně na telefonních číslech
+420 605 286 389,
+420 608 977 014

NAVŠTIVTE NÁS TAKÉ NA WEBU:
www.waldorfb.cz

Broučci

S mými „Broučky“ žiji tu radostnější část svého života. Dávají mi pocit štěstí, naplnění, moudrosti, lásky, a ač stará tělem, dušičku mi stále plní dětskými sny. Nemožu zestárnout, díky mi „Broučci“...

Žijeme společně s dětmi, rodiči, prarodiči ve stejné sestavě již druhý rok a mám-li být upřímná, cítím nás jako svou velkou rodinu. A tak to také funguje. Každý z nás se, dle svých možností a schopností, podílí na fungování třídy, mnozí svojí aktivní fyzickou pomocí, jiní sponzorováním hraček a vybavením třídy. Pomalu naše třída rozkvétá do podoby, kterou jsme si vysnili. Od vymalování prostor, ušití a nabitkování závěsů do oken, ubrusů na stoly, až k dovybavení třídy hračkami a pomůckami. Účastní se naprosto všichni rodiče. Slavnosti a akce pro děti samozřejmě plánujeme společně. Scházíme se dle potřeby.

A jak žijeme?

Nyní prožíváme předvelikonoční čas. Pekly jsme preclíky, připravovaly „Morenu“ a „Lítečko“. Prožili jsme nádhernou Smrtnou neděli s rodiči a přáteli skoličky na Malém jezu. Důstojně jsme se s paní Zimou rozloučili, zazpívali jsme jí a pustili po vodě pryč. Zpátky jsme nesli Lítečko za zpěvu již jarních písní, těch „prosluněných“. Kdo má zájem, fotografie z této slavnosti jsou na nástěnce v naší šatně a budou i na CD.

A prstíčky také nezahálejí. Dělalý jsme ptáčky z papíru, pečeme vrkoče pod malovaná vajíčka, uklízíme zahradu od chvojí a plevelu a sledujeme každou novou kytičku, která vyroste. Pak ji dáme na roční stoleček a těšíme se z toho, jak kolem Matky Země přibývá víc jarních kvítků. Čteme pohádku O Sněžence a posloucháme bajku O vodě a zajíčkovi. Nesmím opomenout, že jsme také prožily oslavu šestých narozenin Terezky Suré.

Jaro nám přináší radost z nových barev, opustily jsme zimní modrou a červenou a radujeme se jak nám na obrázku vzniká ze žluté a modré ta nádherná zelená. I náš „pan Štěteček“ se s dětmi raduje. Na ty úžasné obrázky se můžete podívat u nás v šatně.

A co nás čeká?

21. 4.: Lukášek Marek (5. narozeniny)
30. 4.: Fanyňka Jíchová (6. narozeniny)

„Hody, hody, doprovody, dejte vejce malované ...“

Velikonoční písničky a říkadla nás budou provázet po celé dny. Zpíváme rádi a při říkadle jde práce také lépe „od ruky“. Vytvoříme malou slepičku na kraslici, zasejeme obilíčko, upěčeme si velikonoční bochánek a společně s rodiči od pondělí 10. 4. do středy 12. 4. budeme malovat vajíčka. Materiál na netradiční kraslice obstarají naše zlaté mamky. A pak hurá na Velikonoce!

V neposlední řadě chci poděkovat VŠEM rodičům za jejich celoroční pomoc. Teď navíc p. Firmanové za stužky na Velikonoce a fotografie z vynášení Morany; p. Jíchové za ozdobné panenky na Velikonoce; p. Kolářovi za hudební doprovod při vynášení Morany; p. Markové za organizaci slavnosti Morany; p. Novákové za výfuky na Morenu; p. Spěváčkové za kříž a slámu na Morenu; p. Fiedlerové za kříž a výfuky na Morenu, za stužky na ozdobení Lítečka; p. Voříškové za velikonoční dekorace a p. Zemanové za pomoc při slavnosti Morany, za fotky a CD z této slavnosti.

Zdraví všechny „teta“ Majka.

Slovo paní ředitelky

Informace rodičům tříd s waldorfskými prvky pedagogiky

Máme tu duben, 3. čtvrtletí školního roku zase tak rychle uběhlo! Děti nám rostou a „zrají“ před očima, prožíváme společně den po dni... vztahy se krásně utužují - mezi dětmi, mezi dětmi a učitelkami, mezi rodiči a školou jako takovou. Hezký pocit, sledovat celý vývoj a prožívání dětí.

Jak je to s naší MŠ v současné době a jaká je blízká perspektiva školy a další školní rok?

Na hlavní budově MŠ máme ve třídách s waldorfskými prvky pedagogiky po 28 dětech, na pavilonu po jeslích, ve 2 třídách, po 20 dětech. Výjimka o 2 děti nad kapacitu třídy je dána nutností umožnit co nejvíce rodičům umístit svoje dítě v MŠ. Průměrná docházka dětí po celý rok však nepřevyšila danou kapacitu třídy, nejsou porušovány hygienické předpisy stran prostorových podmínek pro děti. S dětmi pracuje 11 učitelek v 6 třídách MŠ. Všechny učitelky mají předepsané vzdělání a dostatečnou pedagogickou zkušenost a praxi. K zápisu do 1. tříd ZŠ šlo v únoru z naší MŠ 65 dětí, ale ne všechny děti odejdou do ZŠ, předpokládáme 8 odkladů ŠD.

V současné době probíhá zápis dětí do MŠ v našem městě. Ředitelka MŠ musí respektovat i kritéria, která si žádá zřizovatel školy, což je Statutární město České Budějovice. K zápisu chodí rodiče s dětmi z blízkého obvodu, ale i vzdálenějších částí města a jiných obcí, kteří se prostřednictvím médií a informací od rodičů našich dětí dotazují na třídy s waldorfskými prvky pedagogiky. Poskytujeme jim informace a letáky s přehledem slavností a svátků a koncepci vzdělávací práce ve třídách s waldorfskými prvky pedagogiky. Blíží se dozví rodiče nových dětí na schůzkách, tzv. společných hracích odpoledních s dětmi ve třídě, kam budou děti zařazeny. Uspokojí se až ke konci května nebo začátkem června.

Od září otevřeme pro děti ve věku 5 - 6 let 4. třídu s waldorfskými prvky pedagogiky, děti 3 - 4 let zůstanou ve 2. třídě (Myšky). Na pavilonu po jeslích budou dál fungovat obě třídy ve smíšeném složení dětí 3 - 6 let. Rodičům dětí i z těchto tříd byla rovněž nabídnuta alternativa, dát svoje 5-ti leté dítě do nově otevřené 4. třídy. Důvody, proč nemohou být smíšené třídy na hlavní budově, jsou takové, že je nutno v 1. a 2. třídě uvolnit místa novým 3 - 4 letým dětem. Ve 3. a 4. třídě je sociální zařízení a vybavení uzpůsobeno výšce starších dětí. Také režim dne starších dětí umožňuje lepší organizaci dne v MŠ a možnost účastnit se i vzdálenějších akcí ve městě a účast v zájmových kroužcích, které probíhají mezi 13 a 14 hod., po zkráceném odpoledním odpočinku dětí.

V dalším vydání časopisu budou rodiče seznámeni s rozvojem materiálních podmínek na škole v roce 2006 a v červnu s hodnocením, jak se povedla vzdělávací práce s dětmi na třídách s waldorfskými prvky pedagogiky.

Závěrem bych ráda poděkovala všem těm rodičům, kteří pomáhají učitelkám na svých třídách různými formami. Děkujeme za přízeň celé škole, podporu na veřejnosti, které si velmi vážíme.

Eliška Chlachulová, ředitelka MŠ

Co se děje ve třídách? (dokončení článku ze str. 1)

Jana Erhartová, Marie Fidrová, Petra Jungwirthová, Alena Cvachová - třídní učitelky

Myšky

Naše třída je složena z 15ti tří až čtyřletých dětí, z 10ti čtyř až pětiletých dětí a 3 předškoláků. Z celkového počtu 28 dětí je 15 dívek a 13 chlapců. Děti si v září na školku (třídu) rychle zvykly, bez větších problémů, snad i proto, že ji se svými rodiči pomáhaly budovat a prostředí pro ně už nebylo tak cizí. Věkové rozložení jim svědčí. Starší děti se starají o mladší, nově přichozí, zapojují je do hry a mile utěšují. Jsou velkými pomocníky pro paní učitelky (tety) i pro své malé kamarády ve třídě.

Každý den zažíváme s dětmi radost z prvních výtvarných úspěchů, z nově naučené říkanky či písničky, ale i radost z toho, že se samy oblékly, zavázaly první tkaničku nebo získaly nového kamaráda....

Co jsme vyráběly?

Mořenu - prstové barvy - kolektivní práce; Sněženku - skládání z papíru + dokreslování stonku; šneka ze včelího vosku a zdobily jsme perníčky.

Dále jsme četly pohádky O sněžence a O semínku, zpívaly písničky - Smrt plave po vodě, Travička zelená, Kukačka, Beruška, Na jaře, Jaro už je tu, Probudil se malý brouček, Pásla ovečky, Zlatá brána, Uvíváme věneček, Had leze z díry a učíme se i básničkám - Jarní koleda, Nesem babu v koši, Zimo táhni pryč a jiné ...

Co připravujeme?

11. 4.: Filip Smolka (5. narozeniny)
12. 4.: Tomášek Dřevíkovský, který mezi nás teprve přijde (3. narozeniny)
12. 4.: plánujeme posezení s rodiči - na téma Velikonoční zvyky (malování vajec voskem, pletení pomlázky: každý rodič si přinese fukanec nebo vařené vejce a 8 vrbových proutků na 1 pomlázku).

*Smrtáka nesem s velkýmnosem,
Do vody ho dáme, nad ním zazpíváme.*

Velice děkujeme rodičům dětí za pomoc při přípravě a vybavení naší myškovské třídy, teď zvláště p. Jerhotové, p. Rolínkové, p. Šmrhové a rodičům Kabíčkovým.

„Tety“ Petra a Alena ◆

KALENDÁRIUM SVÁTKŮ A AKCÍ

DUBEN

• 13. - 14. dubna: prázdniny

• 19. dubna: Exkurze do Základní školy Svobodná v Písku - shlednutí dopolední výuky - nutné se předem přihlásit na telefon 605 286 389 (Radka Konířová), jen pro omezený počet účastníků, doprava individuální. Sraz před školou v 7:45 hodin.

• 20. dubna: Exkurze do Waldorfské školy v Příbrami - shlednutí dopolední výuky, nutné se předem přihlásit na telefon 605 286 389 (Radka Konířová), jen pro omezený počet účastníků, doprava individuální. Sraz před školou v 7:40 hodin.

• pravidelné akce: každých 14 dní se koná u Skřítků šití panenek, hraček a dalších věcí. Nejbližší termín - 19. dubna ve 20:00 hodin. Všichni jste srdečně zváni. Změna termínu vyhrazena. Kontakt: Eva Jírovcová (606 286 687)

Zprávičky z waldorfské třídy při ZŠ Hluboká nad Vltavou

Radka Konířová

Jak už většina z vás jistě ví, ZŠ v Hluboké nad Vltavou ve spolupráci s o. s. W collegium zřizuje od září 2006 1. třídu s alternativním vzdělávacím programem vycházejícím z waldorfské pedagogiky.

Zápis byl vypsan na 9. a 10. února 2006. Paní učitelka budoucí první waldorfské třídy Kateřina Kozlová připravila velice pěkný cirkusový zápis, na který bylo každé dítě, jehož rodiče předem projevíli zájem o waldorfskou pedagogiku, pozváno osobním dopisem. Počet zájemců se do poslední chvíle měnil. Někoho odradila nutnost dojíždění (10 km), někdo si to prostě rozmyslel, protože měl obavy, jak to bude fungovat. Odvaha je pro rodiče - zakladatele opravdu nezbytnou vlastností. Ale všechno dobře dopadlo!!! K zápisu se dostavilo 22 dětí! A byly důležité, většinou velmi šikovné a spokojené ... Počet dětí se proměňuje i po zápisu, v současné době je to 18 dětí. Jsou tedy ještě volná místa! Všichni zájemci jsou srdečně

zváni na všechny připravované akce!

Práce vlastně teprve teď začíná, další schůzky, exkurze, společná práce na úpravě třídy, ale také společný výlet, ukázky výuky, to vše by mělo proběhnout ještě do prázdnin. Pomoc přislíbila ZŠ Svobodná v Písku, která se stala naší partnerskou školou, v jednání je mentorství, partnerství s waldorfskými ZŠ v Rakousku a Německu, budoucí učitelé, ale to vše je řešitelné ... Nejsme na to sami a všem, kteří nás podpořili osobní návštěvou, materiály nebo myšlenkou, velmi děkujeme! Máme radost, že můžeme konečně ZACÍT!!!

za o. s. W collegium
Radka Konířová

Co se dělo ve škole na apríla???

Kateřina Kozlová

Vsobotu 1. dubna v Základní škole Hluboká nad Vltavou v devět hodin ráno usedlo do lavic několik rodičů. Nebyl to žádný aprílový žert. V tento den se zde totiž konala první ukázka výuky v 1. třídě waldorfské školy. Rodičům byla nabídnuta možnost přenést se zpět v čase o několik desítek let a vžít se do role šestiletého prvňáčka. Cílem celého dopoledne bylo vnímat nejen rozumem, ale i citem a srdcem atmosféru třídy, rozvržení jednotlivých výukových bloků, formu a způsob výuky na waldorfské škole.

Po počátečním seznamovacím kroužku jsem rodičům nastínila program jejich školního dne a pozorovala na nich, jak rychle se dokázali sžít se svojí novou rolí a objevili v sobě svou skrytou dětskou duši. Se zájmem se pustili do společné recitace, zpívání a vyprávění. Epochová výuka matematiky ukázala, jaké mám ve třídě

lou volbu cestovního prostředku, jež nás dopravil do země francouzské. Pro mě tak typický charakter francouzského jazyka dokázal strhnout i samotné rodiče a bylo báječné, jak rychle se v cizojazyčném prostředí orientovali, komunikovali a pohybovali se nejen ve svých myšlenkách, ale i po celé naší třídě. Po závěrečném „au revoir“

vynikající počtáře. Po zaslouženém fyzickém a duševním výkonu se již jednotlivci začali těšit na přestávku a svačinu, které se dočkali po vyprávění pohádky „O živé vodě“. Po občerstvení následovala hodina výtvarné výchovy, při které jsme se ocitli v duhovém království barev a poznali při ní barvičku „žlutou“ a „červenou“. Dva příběhy o těchto barvách přenesly „mé záky“ do světa fantazie, který jsem mohla pozorovat v jejich malbách. Klid a ticho, jež bylo možné zažít ve třídě během procesu malování, bylo nakonec vyměněno za pohoťové balení cestovních kufrů a za rych-

„Bylo to velmi pěkné sobotní dopoledne. Kdybych mohla, stala bych se od září prvňáčkem ve waldorfské třídě a byla bych na to velmi pyšná! Velice paní učitelce děkujeme a těšíme se na spolupráci!“

Radka Konířová -
- maminka budoucí žačky

skončilo naše dopoledne a já si přála, aby si rodiče z tohoto dne odnesli co nejvíce praktických zážitků, pocitů a postřehů, které by jim mohly odpovědět na otázky, jež si možná před tím kladli, než ráno vstoupili do třídy. Děkuji všem přítomným za hezké dopoledne.

13. května 2006 se koná podobná akce znovu, tentokrát s jiným rozvrhem. Kdo by chtěl, má možnost se přihlásit na telefonu 606 545 008 (K. Kozlová) nebo na emailu: katkakoziowa@seznam.cz.

Kateřina Kozlová

Velikonoční svátky

Eva Jírovcová

Přicházejí svátky jara - Velikonoc. Probouzí se příroda, a s ní veškerý život po dlouhém zimním spánku, a dává nám to najevo svými pestrými barvami, všudypřítomnou vůní, slunečními paprsky prohrátým vzduchem a krásným zpěvem ptactva. Společně můžeme zažívat každodenní proměnu kolem sebe. Malé děti přijímají tyto změny zcela samozřejmě. Nevšímají si sílícího světla a tepla, nediví se tomu, že se prodlužuje den. Není ani účelem je vytrhovat z tohoto snového prožívání a násilně upozorňovat na změny. Vhodnější bude najít obraz jarních změn v některých známých pohádkách, vyprávěních a říkankách (Maminka Země - Alenka Vrbová; Včelka Sluněnka - Jacob Streit; vyprávění O semínku, O sněžence ...)

Vlastním svátkům předchází řada přípravných rituálů. Od pradávna dodržovaný předvelikonoční půst měl člověka očistit po fyzické i duševní stránce. Dnes se spíše uchylujeme k jarnímu úklidu, ale i při něm si můžeme udělat pořádek okolo sebe, i v sobě. Než zavládné slavnostní nálada, můžeme se postupně ponořit do hluboké myšlenky Velikonoc. Z jáso tu Květné neděle do smutku ukřižování až k naději ve zmr tvýchvstání. Kolik zvyků a obřadů si s tímto svátkem spojili naši předkové. Můžeme je studovat a možná v nich najdeme smysl pro dnešní dobu. Ani si neuvědomujeme, že mnohé z nich v nás ještě žijí ... Vynášíme smrtku, otloukáme píšťalky, pečeme jídáše, mazance, beránky, barvíme vejce (Tá byla od pradávna symbolem plodnosti, úrody, života, narození, návratu jara, slunce a díky skořápce i symbolem bezpečí. Prázdné vejce je symbolem smrti, plné vejce symbolem života; ve vejci je skryto tajemství počátku světa, ale i zázrak zmr tvýchvstání. Nový život se proklube i skrze tvrdou skořápku, protože v každém vejci je ukryt žlutek - malé životodárné sluníčko ...), pleteme pomlázky, zpíváme s dětmi koledy, zdobíme si své okolí. Vše přispívá k atmosféře, kterou děti citlivě vnímají. Najdeme mnoho nápadů, jak nechat děti spoluprožívat s námi jak přípravy, tak i radost a náladu svátků. Patří k nim i trocha tajemství a napětí, které umocní dětský prožitek, např. hledání vajíčka, pozorování rašícího osení v misce ...)

Velikonoční neděle je první neděle po prvním jarním úplňku. Počítáme-li nazpět 6 nedělí, dostaneme se k Popeleční středě, začátku přísného čtyřicetidenního půstu. V tomto období se zapořádaly jakékoliv taneční zábavy, veselice a svatby, zpytovalo se svědomí, podporovala se střídmost a omezování se v jídle. Každá postní neděle měla své pojmenování a byla spojena s určitým zvykem.

POPELEČNÍ STŘEDA, TAKÉ SAZOMETNÁ - 1. 3. 2006 - počátek postní doby, která trvá čtyřicet dní až do Velikonoc. O Popeleční středě se světlý popel z ratolestí, které byly posvěceny minulý rok na Květnou neděli. Tímto popelem činí kněz věřícím na čele kříž se slovy: „Pomni člověče, že prach jsi a v prach se obrátíš.“ Na Popeleční středě

se nesmělo příst a šít - věřilo se, že by slepice nenesly vajíčka, podebíraly by se prsty a kulhaly by krávy. Nesmělo se ani štípat dříví - aby se sekera později nesvezla z nohy. Ani drát peří se nesmělo - štípaly by blechy.

1. Černá neděle, jinak také Pučální, Pytlová, Pučálka nebo Liščí neděle (Invocabit) - 5. 3. 2006. Ženy si oblékaly černé šátky, matky pekly v noci preclíky, aby to děti nevěděly a pak je věšely navléknuté na vrbovém proutku do zahrady - děti věřily že jim je nadělila liška.

2. Pražná neděle (Reminscere) - 12. 3. 2006. Prazila se obilná zrna, z nichž se připravovalo jídlo pražmo a polévka praženka.

3. Kýchavná neděle (Oculi) - 19. 3. 2006. Týden před Družebnou, lidé si přáli navzájem, aby nekýchali, neboť věřili, že kýcháním začíná mor - zdravili se navzájem „Pozdrav tě Pánbůh! a Pomáhej Pánbůh!“

4. Družebná neděle, také Družbadlná nebo Družbadlnice, Liščí, Středopostní, Růžová (Laetare) - 26. 3. 2006. Týden před Smrtnou, družba spolu se ženichem chodíval tuto neděli do domu, kam chtěli o pomlázce přijít na námluvy.

5. Smrtná neděle (Judica) - 2. 4. 2006. Týden před Květnou, ze vsi se vynášela slaměná Smrtka (Mařena, Morena, Smrtholka, Morena, Čaramura) - loutka ze slámy, která se házela za vsi do potoka.

6. Květná neděle (Palmare) - 9. 4. 2006. Poslední neděle před Velikonocemi. Také se jí říká Beránková, Palmová, slavila se památka vjezdu Krista do Jeruzaléma, světlí se kočičky - jívoové proutky, nosí se „lito“ (zelená ratolest zdobená barevnými fábory a bílými nebo barevnými skořápkami - lítečko nosívala děvčata a s přáním po domech zpívala: „Květná neděle, kdes tak dlouho byla ...“), vymetají se světnice - aby všechna havěť zahynula a z domu zmizela (Pryč hosti bez kostí! - švábi atd.). Také se věří, že by měl mít v tento den člověk na sobě něco nového - aby ho „nepokakal“ (nebo mu neublížil) beránek.

POZNEJTE BLÍŽE SVĚT WALDORFSKÝCH ŠKOL

PROSEMINÁŘ WALDORFSKÉ PEDAGOGIKY V OSTRAVĚ

CELÝ PRŮBĚH PROSEMINÁŘE

- + je postaven na propojení myšlenkové práce s uměleckou aktivitou
- + je otevřen všem zájemcům
- + je základem pro následující dvouletý seminář pro waldorfské učitele
- + je veden zkušenými českými i zahraničními lektory

Proseminář bude zahájen týdenním setkáním v srpnu 2006 a pokračovat osmi víkendy ve školním roce 2006/2007.

Pokud máte zájem, kontaktujte nás e-mailem:

wseminar.ostrava@tiscali.cz
(předmět: „proseminář“)

telefonicky:
596 628 813

poštou:
Střední odborná škola waldorfská Ostrava,
Generála Píky 13A,
702 00 Ostrava

POTÉ OBDRŽÍTE PŘIHLÁŠKU
S PODROBNÝMI INFORMACEMI.

DŮLEŽITÉ!

Kdo by mohl pomoci s barevným tiskem zpravodaje, prosíme, pište na zvonek@waldorfb.cz nebo volejte na 606 286 687, a to nejpozději do 30. 4. 2006.
Děkujeme.

PAŠIJOVÝ TÝDEN, TAKÉ VELKÝ NEBO SVATÝ

Modré pondělí - 10. 4. 2006. Název je odvozen od látky, která se ten den vyvěšuje v kostele.

Žluté úterý - 11. 4. 2006. Bylo bez zvláštních zvyků.

Sazometná středa, také Škaredá - 12. 4. 2006. Tento den se vymetaly komíny. Někde též nazývaná Škaredá středa. Lidé se neměli mračit, jinak by se škaredili každou středu v roce. Je to den, kdy Jidáš zradil Krista - škaredil na něj.

Zelený čtvrtek - 13. 4. 2006. Čtvrtek před Velkým pátkem. Název je snad odvozen od zeleného mešního roucha, které se v tento den užívalo. Toho dne se měla jíst zelená strava (špenát, kopřivy, různé druhy zelí), aby byl člověk celý rok zdravý. Kdo sní před východem slunce pečivo namazané medem, je chráněn před uštknutím hadů a před žihadly vos. V tento den se nemá nic půjčovat a s nikým se hádat, aby se Vám všechny hádky vyhýbaly a naopak peníze si k Vám cestu našly.

Velký pátek, také Bolestný, Tichý - 14. 4. 2006. První den velikonočního Třídenní. Je dnem hlubokého smutku. V noci ze čtvrtka na pátek byl Ježíš vyslýchán, v pátek pak odsouzen ke smrti na kříži a ukřižován. Tento den se nesmělo práť,

jen noční bohoslužba - tzv. vigilie (bdění). Dopoledne se před kostelem pátil a světil oheň (pálení Jidáše), který si hospodyně odnášely na polínku domů, chlapci naposledy hrkali s koledou. Na Bílou sobotu se také uklízelo, bílilo, připravovalo se a chystalo na Hod boží velikonoční. Pekly se obřadní i sváteční pokrmy, mazance i velikonoční beránci, pletly se pomlázky z vrbového proutí a nebo se vázaly březové metličky a zdobila vejčka.

A pro všechny také něco praktického ...

Přírodní barvení vajec:

Jak se barvily vejce v dobách, kdy neexistovaly barvy na textil „Duba“ a jiné? Odstíny se získávaly namáčením porézní skořápky do výluhu z přírodních materiálů. Na odstínu záleží, jak dlouho se nechá vajíčko v barvě ponořené.

- barva žluto - oranžová - odvar z cibulových slupek
- světle žlutá - lipový květ nebo kmín
- citrónově žlutá - kopřivový kořen
- barva žlutá - šafrán
- barva červená - odvar ze slupek červené cibule a octa
- barva červená - červené zelí
- růžová - štáva z červené řepy
- barva červená až fialová - štáva z borůvek
- barva tmavě zelená - voda ze špenátu nebo mladého žita
- barva hnědá - odvar z dubové kůry
- modrá - odvar z olšové kůry, šišek
- barva tmavě zelená až černá - odvar z olšové kůry nebo saze
- barva rezavá až hnědá - čaj

Boží hod velikonoční, také Neděle zmrtvýchvstání - 17. 4. 2006.

Třetí den velikonočního Třídenní - den V z k ř í š e n í Ježíše Krista. Světily se velikonoční pokrmy - beránek,

mazanec, chléb, vejce a víno,

neboť které měly připravit po dlouhém půstu tělo na návrat k tučnější stravě. Kdokoli přišel do stavení, musel dostat kus posvěceného pokrmu. Jedla se velikonoční nádivka, skopové a jehněčí maso a holoubata, předem posvěcená v kostele. Dnes je často dnem slavnostního prvního sv. přijímání. Ráno se chodí do kostela na „vzkříšení“.

Velikonoční pondělí, také Červené - 18. 4. 2006. Toho dne je pomlázka, velikonoční hodování, mrskut. Chlapci chodí dům od domu za děvčaty se spletenými pomlázkami - „žílou“ - většinou z vrbového proutí zdobenou stuhami. Šlehají dívky a vinšují, za to dostanou malovanou vajíčka. Je to prastarý zvyk chodit po pomlázce a znamená

„omladit“. Toto základní schéma má řadu variant. Někde je zvykem, že v úterý chodí s pomlázkou děvčata, jinde polévají chlapce vodou. V mnoha vsích bylo zvykem číhat na děvčata ráno, aby je zastihli ještě v posteli nebo když šla do kostela. Za vymrskání dostali od děvčat obarvená vařená vajíčka a velcí chlapci byli pohoštěni ovocným vínem nebo slivovicí.

Preji nám všem klidné a sluníčkové Velikonoce.

Eva Jírovcová

pradleny říkaly že by namáčely prádlo do Kristovy krve - Velký pátek je svátkem vody. Pátek byl také dnem čarodějnic - lidé věřili, že kdyby čarodějnice získala nějaký jejich předmět (pramen vlasů, kravské chlupy, hrnek mléka), mohla by je pomoci něho uhranout, naplnit ho zlou energií a kletbou a ukrýt ho někde ve stavení nebo v chlévě - pak by se začaly dít hrozné věci - lidé by onemocněli, krávy by dojily krev, ovocné stromy by zasychaly.

S Velkým pátkem byla spojena víra v magickou sílu země a zázraky, které se toho dne dějí. Podle lidové víry se země otevírala, aby odhalila na krátkou dobu ukryté poklady.

Proto bylo večer o Velkém pátku vidět v lesích, u zřícenin hradů a na dalších opuštěných místech hledače pokladů. Poklad prý označovalo světélko, jindy zářící a kvetoucí kapradí, případně otvor ve skále či zdi, z něhož vycházela zvláštní záře. Toho dne se podle pověsti otevíral na několik hodin i Blaník. Jinde věřili, že mohou na souš vycházet z vody vodníci a prohánět se na koních.

Bílá sobota, také Veliká, Provodní - 15. 4. 2006. Druhý den velikonočního Třídenní. Den, kdy bylo Ježíšovo tělo sejmuto z kříže a uloženo do skalního hrobu. Po strážce liturgické se tento den konala

Zvonek

Ročník 1 (2006), Číslo 1

Redakce:

Eva Jírovcová, Petra Klee, Radim Jírovec

Grafika, prepress, tisk:

Radim Jírovec

Adresa:

Waldorfské třídy při MŠ Nerudova
Nerudova 53,
370 04 České Budějovice

E-mail:

zvonek@waldorfb.cz

Kontakt:

Eva Jírovcová (+420 606 286 687)
Petra Klee (+420 774 121 217)

Internet:

<http://www.waldorfb.cz>
(zde najdete zpravodaj v barevném provedení, v PDF formátu)

Použité zdroje:

Člověk a výchova 3 - 4 / 2001
České tradice - internet
Věneček Jaro 1 a 2
Foto, obrázky - Radim Jírovec, internet

NEPRODEJNÉ